

معرفی کتاب: آشنایی با بسیج

فصلنامه مطالعات بسیج، سال ششم، شماره ۱۹ - ۱۸، بهار و تابستان ۱۳۸۲

حسن بختیاری، آشنایی با بسیج، (تهران: معاونت آموزش نیروی مقاومت بسیج، ۱۳۸۲)،
صفحه ۱۰۵.

این کتاب از مجموعه متون آموزشی بسیج است که برای تدریس در «دوره آموزش مقدماتی بسیج» تألیف شده است. با توجه به ضرورت ارائه اطلاعات لازم پیرامون بسیج به دانش آموزان (و سایر افراد با تحصیلات زیر دیپلم) به زبانی ساده و روان، کتاب «آشنایی با بسیج» برای سطح یک آموزش‌های بسیج منتشر شده، که مهمترین ویژگی‌های آن عبارت است از: رعایت اختصار و پرهیز از توضیحات اضافه در هر فصل، همراه با جامعیت مطالب مربوط به بسیج. بهره‌گیری از واژه‌ها و عبارات ساده و روان در ارائه مطالب، در عین حفظ قوت مطالب. و تنظیم اهداف رفتاری در ابتدای هر فصل و ذکر سؤال‌هایی به عنوان «آزمون» در پایان هر فصل، برای کمک به معلمان و فراگیران. این کتاب در یازده فصل تنظیم شده است. نویسنده در فصل اول ابتدا تعاریف لغوی و اصطلاحی بسیج را ذکر کرده و سپس به بیان هدف، اهمیت و ضرورت تشکیل بسیج پرداخته است. بسیج در قرآن و دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری نسبت به آن، مطالب پایانی این بخش را تشکیل می‌دهند.

فصل دوم تحت عنوان مردم و حکومت اسلامی دسته بندی انواع حکومت‌ها، بیان ویژگی‌های حکومت اسلامی و نقش مردم در حفظ حکومت اسلامی، مطالب فصل دوم کتاب را تشکیل می‌دهد.

در فصل سوم، ابتدا تاریخچه بسیج در صدر اسلام (در عصر پیامبر(ص) و حضرت علی(ع) با ذکر نمونه‌هایی مشخص ارائه شده است. مروری بر نحوه سازماندهی و بسیج نظامی در کشورهای روسیه، سوئیس، چین و کره شمالی و تاریخچه تشکیل بسیج در ایران، مطالب دیگر این فصل است.

فصل چهارم کتاب به فرهنگ بسیجی و ویژگی‌های آن می‌پردازد. ارائه تعریفی از فرهنگ و فرهنگ بسیجی، اهمیت فرهنگ از دیدگاه امام خمینی(ره) و ویژگی‌های بسیجی، مطالبی است که توسط نویسنده در فصل چهارم ارائه شده است.

فصل پنجم تحت عنوان سازمان و مأموریت‌های بسیج، در ابتدا مأموریت‌ها و وظایف نیروی مقاومت بسیج بیان و سپس سلسله مراتب سازمانی بسیج در سطح کشور ارائه شده است. در بخش پایانی، مأموریت‌ها، وظایف و نمودار سازمانی «پایگاه مقاومت» و «واحد مقاومت بسیج دانش آموزی» به عنوان آخرین رده بسیج ذکر شده است.

فصل ششم به عرصه‌های فعالیت بسیج می‌پردازد. دفاع در برابر تهاجم بیگانگان، حفظ امنیت داخلی، سازندگی، فرهنگی، اجتماعی، علمی و امداد و نجات عناوین، عمده‌ترین عرصه‌های فعالیت بسیج است که مطالب این فصل را تشکیل می‌دهد.

فصل هفتم کتاب به نظام خدمتی بسیج اختصاص دارد. در این فصل، انواع عضویت‌ها، شرایط عضویت، انواع آموزش‌ها و چگونگی سازماندهی، به کارگیری و ارائه خدمات به اعضای بسیج، مورد بحث قرار گرفته است.

بیان مبانی قانونی تشکیل بسیج و برخی از قوانین و مقررات مربوط به بسیج و بسیجیان، مطالبی است که در فصل هشتم کتاب ارائه شده است. قانون حمایت قضایی از بسیج، دستورالعمل اجرایی ضریب افزایش سنواتی، خدمات دولت به بسیجیان و قانون تشکیل یا تقویت و توسعه بسیج دانشجویی، از جمله قوانین و مقررات ذکر شده در این فصل است.

سه فصل آخر کتاب، به آشنایی با بسیج دانش آموزی اختصاص دارد که در فصل نهم، صرفاً به تشریح تاریخچه تشکیل بسیج دانش آموزان و قانون مربوط آن پرداخته شده است.

در فصل دهم، نویسنده ابتدا اهداف، مأموریت‌ها و مهمترین وظایف سازمان دانش آموزی را ذکر کرده و سپس عناوین واحدهای بسیج دانش آموزی در مدارس را توضیح داده است.

در فصل پایانی کتاب، ضمن بیان نقش دانش آموزان در دوران دفاع مقدس و معرفی شهید فهمیده به عنوان الگوی دانش آموزان بسیجی، زندگینامه، نحوه خلق حماسه توسط شهید فهمیده، و روحیات و اخلاق آن شهید مورد بررسی قرار گرفته است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ثرو بشكاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی